

บทที่ 1

บทนำ

ขอบเขตและความเป็นมาของปัญหา

จากอดีต โรงเรียนเอกชนมีการแข่งขันและการพัฒนาที่เป็นไปอย่างช้าๆ การแข่งขันมีอยู่น้อย ผู้บริหารของโรงเรียนมองไม่เห็นความสำคัญของการจัดการ ด้านการเงินและการบัญชี หน่วยงานทั้งสองถูกมองว่าเป็นเพียงหน่วยงานที่ทำหน้าที่บันทึก จัดเก็บข้อมูลที่ได้ผ่านมาแล้วนำมาจัดเก็บเพื่อเป็นหลักฐานที่ใช้ในการอ้างถึงเท่านั้น โดยทั้งนี้ผู้บริหารโรงเรียนมิได้มีการมองเห็นถึงความสำคัญ ความจำเป็นและประโยชน์มหาศาลของหน่วยงานเหล่านั้น

ในยุคสารสนเทศ ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ถูกยกย่องและมองเห็นความสำคัญ ประโยชน์ของข่าวสารข้อมูลทำให้องค์กรสามารถยืนหยัดในธุรกิจของตนได้อย่างสง่างาม แข่งขันกันในตลาดได้

สำหรับงานของฝ่ายบัญชีและการเงินใน โรงเรียนนั้น จะมีหน้าที่ในการสนับสนุนงานของฝ่ายต่าง ๆ ให้สามารถดำเนินงานได้อย่างสะดวกรวดเร็ว นอกเหนือไปจากหน้าที่ในการจัดการควบคุม ดูแล การดำเนินการในทางบัญชีและการเงินขององค์กรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

หากพิจารณาแบ่งงานบัญชีและการเงินเพื่อให้เกิดความเข้าใจได้ง่ายขึ้น โดยแสดงให้เห็นถึงลักษณะงานและความแตกต่างในการปฏิบัติงานของหน่วยงานบัญชีและหน่วยงานการเงินได้ ดังนี้

งานในหน่วยงานบัญชีจะมีงานอยู่ 2 ลักษณะด้วยกันคือ

1. งานงบประมาณ หมายถึงการจัดเตรียมประมาณการงบประมาณของแต่ละปีการศึกษา เพื่อใช้ในการควบคุมการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ และสำหรับผู้บริหารในการจัดหาเงินทุนเพื่อให้เพียงพอกับงบประมาณในการพัฒนาโรงเรียน เช่น การกู้เงิน ฯ

2. งานบันทึกและรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำรายงานการเงิน เช่น จัดทำงบการเงิน เพื่อเสนอผู้ที่เกี่ยวข้อง

งานในหน่วยงานการเงิน มี 2 ลักษณะงานคือ

1. การจัดเก็บรายได้ต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น ค่าธรรมเนียมการเรียน โดยจะต้องหาแนวทางปฏิบัติที่รัดกุม เพื่อให้จัดเก็บรายได้ให้ถูกต้อง ครบถ้วน และมีหลักฐานพิสูจน์ได้ ตลอดจนต้องอำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่มาติดต่อชำระเงินให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

2. งานเกี่ยวกับการจ่ายค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ซึ่งจะต้องเป็นไปด้วยความละเอียด รอบคอบ มีหลักฐานชัดเจน สามารถพิสูจน์ได้

จากการประสานงานของงานบัญชีและงานฝ่ายการเงิน โรงเรียนจะมีระบบการจัดเก็บรายได้และเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถทราบข้อมูลดังกล่าวได้อย่างรวดเร็ว ทันเวลาต่อการตัดสินใจในการดำเนินงาน ดังนั้นจึงเห็นได้ว่างานบัญชีและงานการเงินของโรงเรียน เป็นงานที่ต้องปฏิบัติเพื่ออำนวยความสะดวกแก่การเรียนการสอนทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนโดยตรง แต่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการบริหารงานภายในโรงเรียน หากระบบงานบัญชีและการเงินล้มเหลวหรือบกพร่องในการเก็บข้อมูลหรือรายได้ก็จะทำให้ขาดความเชื่อถือ และอาจจะเป็นปัญหาต่อการบริหารงานของโรงเรียนได้ ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญต่อระบบบัญชีและการเงินให้มากเพื่อประโยชน์ และความก้าวหน้าของโรงเรียน นอกจากนี้ บุคลากรที่ทำหน้าที่ในระบบบัญชีและการเงิน ควรได้รับการส่งเสริม และการสนับสนุนในด้านความรู้ ความสามารถ เพื่อที่จะได้สามารถนำความรู้และความสามารถเหล่านั้นมาพัฒนางานที่กำลังทำอยู่ตลอดจนสามารถที่จะบริหารงานเพื่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นให้เกิดประสิทธิภาพผลต่อโรงเรียนมากยิ่งขึ้น

จากความสำคัญของหน่วยงานบัญชีและการเงินที่มีประสิทธิภาพ ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจศึกษาลักษณะงานของหน่วยงานบัญชีและการเงิน ซึ่งจากผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาคาดว่า คงจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียน ในอันที่จะทำให้ผู้บริหารโรงเรียนทราบข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นในการบริหารงาน เช่น สามารถจัดเก็บรายได้อย่างครบถ้วน มีข้อมูลในการบริหารเงิน ตลอดจนมีข้อมูลในการบริหารงานในส่วนอื่น ๆ ของโรงเรียน ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานของดำเนินไปได้อย่างได้ผลดีมีประสิทธิภาพ และทำให้โรงเรียนมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วที่สุดในที่สุด

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาลักษณะและปัญหาของการบริหารงานบัญชีและการเงินของ โรงเรียนเอกชนสายสามัญในจังหวัดเชียงใหม่

2. เพื่อศึกษาหาแนวทางในการพัฒนาระบบบัญชี และการเงินของโรงเรียนเอกชนสายสามัญในจังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตของการศึกษา

1. ในการศึกษาครั้งนี้ จะศึกษาเฉพาะลักษณะและปัญหาของการบริหารงานบัญชีและการเงินของโรงเรียนเอกชน สายสามัญในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ โดยแบ่งเป็นด้านกฎหมาย การวางแผนงาน ด้านบุคลากร การจัดองค์กรภายในฝ่าย ด้านวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน
2. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ โรงเรียนเอกชนสายสามัญในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่
3. ประเด็นที่จะศึกษาจะมุ่งศึกษาหาแนวทางในการพัฒนาระบบบัญชีและการเงินของโรงเรียนเอกชน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบัญชีการเงิน โรงเรียนเอกชนสายสามัญ หมายถึง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบัญชีการเงินของโรงเรียนเอกชนสายสามัญ ซึ่งได้ระบุไว้ 6 ด้าน คือ

1. ด้านกฎหมาย
 2. ด้านบุคลากร
 3. ด้านการจัดองค์กรในฝ่าย
 4. ด้านวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน
 5. ด้านการติดตามและการประเมินผลงาน
 6. ด้านอื่นๆ
2. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่ในการจัดการบริหารงานในส่วนต่างๆ ของโรงเรียน
 3. บุคลากรที่ทำหน้าที่ในระบบบัญชีและการเงิน หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่ในการจัดเก็บรายได้ หรือบุคคลผู้ทำหน้าที่บันทึกเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำงบการเงิน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทราบลักษณะและปัญหาของการบริหารงานบัญชีและการเงิน ของโรงเรียนเอกชน/สายสามัญในจังหวัดเชียงใหม่
2. ได้แนวทางไปปรับปรุงและพัฒนาาระบบบัญชีและการเงินของโรงเรียนเอกชนสายสามัญ จังหวัดเชียงใหม่